



САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE



Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR V

САРАЈЕВО, 29.10.2021.

БРОЈ/NUMBER 1

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЕНЕРГИЈА

ENVIRONMENT AND ENERGY

Трошкови за заштиту животне средине, 2020.

Environmental protection expenditure, 2020

Укупни трошкови за заштиту животне средине сектора индустрије (Б, Ц, Д и Е Класификације дјелатности БиХ), износили су 161.385.474 КМ, односно 0.5% БДП-а БиХ у 2020. години.

Од укупних трошкова за заштиту животне средине, 39% је утрошено на инвестиције у заштиту животне средине док је 61% утрошено на услуге заштите животне средине. Већина трошкова односи се на управљање отпадом (47,4%), на заштиту ваздуха (32,4%), затим слиједи управљање отпадним водама (14,5%) и заштита тла и подземних вода (2,0%).

Укупно остварене инвестиције за заштиту животне средине у 2020. години износили су 63.262.390 КМ. Од укупно остварених инвестиција у заштиту животне средине, 93,9% остварено је као инвестиције на крају производног процеса, а преосталих 6,1% су инвестиције у интегрисане технологије.

Укупни текући трошкови за заштиту животне средине износили су 98.123.084 КМ. Од укупних текућих трошкова, 75,5% се односи на интерне текуће трошкове, преосталих 24,5% се односи на екстерне текуће трошкове.

The total environmental protection expenditure of the industry sector (B, C, D and E of the Classification of Activities BiH) amounted to 161.385.474 BAM, or 0.5% GDP of BiH in 2020.

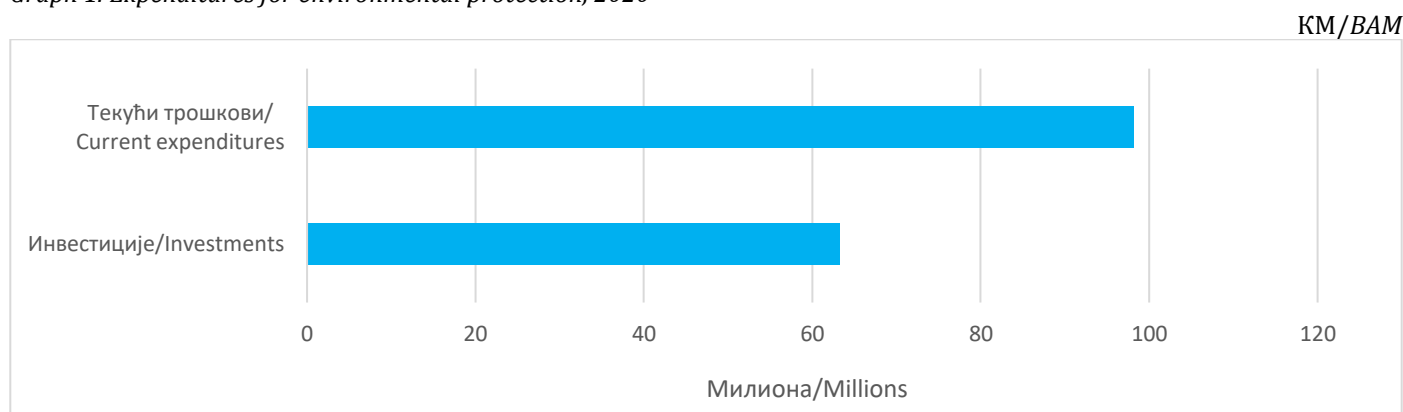
In the structure of environmental protection expenditures, investments account for 39% and current expenditures for 61%. Most of the expenditures relate to waste management (47.4%), air protection (32.4%) followed by wastewater management (14.5%) and soil and groundwater protection (2.0%).

In 2020, total environmental protection investment expenditure amounted to 63.262.390 BAM. Of the total investments, 93.9% investment was realized as an investment at the end of the production process, and the remaining 6.1% are investments in integrated technologies.

The total current expenditures for environmental protection amounted to 98.123.084 BAM. Of the total current expenditure, 75.5% was spent as internal current expenditure, the remaining 24.5% relate to external costs.

Граф 1. Трошкови за заштиту животне средине, 2020.

Graph 1. Expenditures for environmental protection, 2020



Табела 1. Укупни трошкови за заштиту животне средине, 2020.

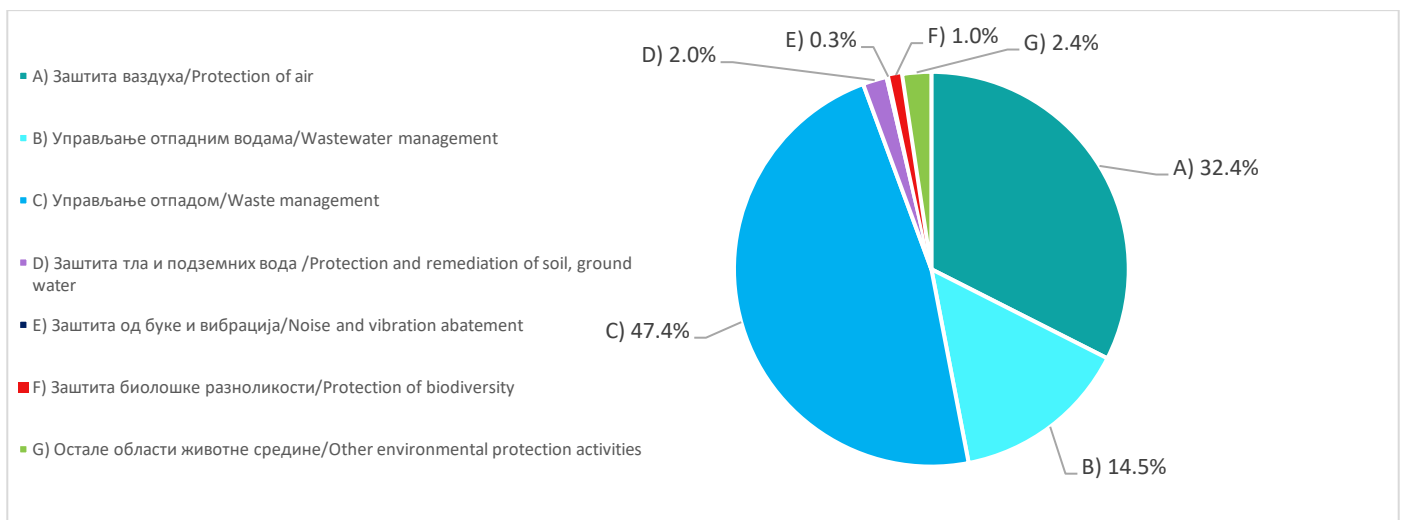
Table 1. Total expenditures for environmental protection, 2020

KM/BAM

Активности заштите животне средине / <i>Environmental domains</i>	Инвестиције / <i>Investments</i>		Текући трошкови / <i>Current expenditure</i>		Укупно / <i>Total</i>	
	Вредности / <i>Values</i>	%	Вредности / <i>Values</i>	%	Вредности / <i>Values</i>	%
Заштита ваздуха / <i>Protection of air</i>	41.217.545	65,2%	11.146.036	11,4%	52.363.581	32,4%
Управљање отпадним водама / <i>Wastewater management</i>	8.949.936	14,1%	14.533.109	14,8%	23.483.045	14,5%
Управљање отпадом / <i>Waste management</i>	10.048.100	15,9%	66.426.958	67,7%	76.475.058	47,4%
Заштита тла и подземних вода / <i>Protection and remediation of soil, ground water</i>	2.003.928	3,2%	1.174.837	1,2%	3.178.765	2,0%
Заштита од буке и вибрација / <i>Noise and vibration abatement</i>	278.838	0,4%	184.523	0,2%	463.361	0,3%
Заштита биолошке разноликости / <i>Protection of biodiversity</i>	364.332	0,6%	1.224.434	1,2%	1.588.766	1,0%
Остале области животне средине / <i>Other environmental protection activities</i>	399.711	0,6%	3.433.187	3,5%	3.832.898	2,4%
Укупно / <i>Total</i>	63.262.390	100,0%	98.123.084	100,0%	161.385.474	100,0%

Граф 2. Укупни трошкови за заштиту животне средине по областима, 2020.

Graph 2. Total expenditures for environmental protection by domains, 2020



Табела 2. Инвестиције за заштиту животне средине по врсти технологије, 2020.
Table 2. Investments for environmental protection by technology 2020

KM/BAM

	Укупно	Заштита ваздуха	Управљање отпадним водама	Управљање отпадом	Заштита тла и подземних вода	Заштита од буке и вибрација	Заштита биолошке разноликости	Остале области животне средине	
	Total	<i>Protection of air</i>	<i>Wastewater management</i>	<i>Waste management</i>	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>	<i>Noise and vibration abatement</i>	<i>Protection of biodiversity</i>	<i>Other environmental protection activities</i>	
Укупно	63.262.390	41.217.545	8.949.936	10.048.100	2.003.928	278.838	364.332	399.711	<i>Total</i>
Инвестиције на крају производног процеса	59.412.027	39.571.328	8.603.019	8.568.247	1.785.328	255.068	333.505	295.532	<i>End-of-pipe technology</i>
Инвестиције у спрјечавање загађења животне средине	3.850.363	1.646.217	346.917	1.479.853	218.600	23.770	30.827	104.179	<i>Integrated technology</i>

Табела 3 Текући трошкови за заштиту животне средине, 2020.
Table 3. Current expenditures for environmental protection, 2020

KM/BAM

	Укупно	Заштита ваздуха	Управљање отпадним водама	Управљање отпадом	Заштита тла и подземних вода	Заштита од буке и вибрација	Заштита биолошке разноликости	Остале области животне средине	
	Total	<i>Protection of air</i>	<i>Wastewater management</i>	<i>Waste management</i>	<i>Protection and remediation of soil, ground water</i>	<i>Noise and vibration abatement</i>	<i>Protection of biodiversity</i>	<i>Other environmental protection activities</i>	
Укупно	98.123.084	11.146.036	14.533.109	66.426.958	1.174.837	184.523	1.224.434	3.433.187	<i>Total</i>
Интерни текући трошкови	74.118.340	9.652.748	10.813.975	50.472.463	352.202	57.987	583.081	2.185.884	<i>Internal current expenditures</i>
Екстерни текући трошкови	24.004.744	1.493.288	3.719.134	15.954.495	822.635	129.536	641.353	1.247.303	<i>External current expenditures</i>

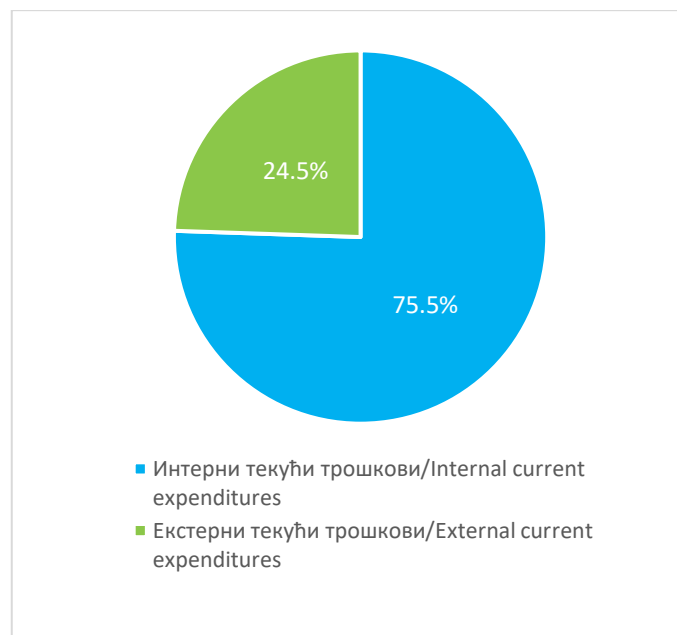
Граф 3. Инвестиције за заштиту животне средине, 2020.

Graph 3. Investments for environmental protection, 2020



Граф 4. Текући трошкови за заштиту животне средине, 2020.

Graph 4. Current expenditures for environmental protection, 2020



МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Методолошка основа истраживања је Уредба (ЕУ) бр. 691/2011 Европског парламента и Вијећа о европским економским рачунима животне средине и Уредба (ЕУ) бр. 538/2014 Европског парламента и Вијећа о измјени Регулативе (ЕУ) бр. 691/2011 о европским економским рачунима животне средине.

Трошкови за заштиту животне средине (ЕПЕ) дефинишу се као износ новца потрошен на активности директно усмјерене на спречавање, смањење и уклањање загађења или сметњи које проистичу из производних процеса (или потрошње роба и услуга). Подаци о трошковима за заштиту животне средине извјештавају се путем Заједничког упитника ОЕЦД/Еуростат о трошковима и приходима за заштиту животне средине (ЕПЕР). Подаци покривају пет економских варијабли:

- инвестиције у заштиту животне средине,
- инвестиције у третман загађења,
- инвестиције у спречавање загађења,
- текући трошкови за заштиту животне средине,
- субвенције/трансфери који се дају за активности заштите животне средине.

Подаци овог саопштења су добијени годишњим статистичким истраживањем “Трошкови за заштиту животне средине (ИНВ-ОК)”. Истраживањем су обухваћени пословни субјекти разврстани према претежној дјелатности у подручја Класификације дјелатности (КД БиХ 2010): Б – Вађење руда и камена; Ц – Прерађивачка индустрија; Д – Производња и снабдијевање ел. енергијом, плином, паром и климатизација; Е – Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације животне средине.

Подаци о трошковима за заштиту животне средине прикупљају се за различита подручја животне средине према Јединственој еуропској статистичкој класификацији дјелатности повезаних са заштитом животне средине (ЦЕПА). Класификација дјелатности заштите животне средине (ЦЕПА, 2000), разликује девет различитих подручја заштите животне средине: заштита ваздуха и климе, управљање отпадним водама, управљање отпадом, заштита и санација тла, пољемних вода и површинских вода, смањење буке и вибрација, заштита биодиверзитета и пејзажа, заштита од зрачења, истраживање и развој и друге активности заштите животне средине.

Инвестициони трошкови се односе на финансијске или материјалне трошкове који имају за циљ стварање нових сталних ресурса или побољшање (реконструкција, доградња, рестаурација, адаптација или модернизација) постојећих предмета трајне имовине. То такође значи трошкове такозване прве инвестиционе опреме. Приказана подјела инвестиционих трошкова развијена је према правилима националног рачуноводственог система.

METHODOLOGY

Methodological basis is Regulation (EU) No. 691/2011 of the European Parliament and of the Council on European Environmental Economic Accounts and Regulation (EU) No. 538/2014 of the European Parliament and of the Council Amending Regulation (EU) No.691/2011 on European Environmental Economic Accounts.

Environmental protection expenditure (EPE) is defined as the amount of money spent on all purposeful activities directly aimed at the prevention, reduction and elimination of pollution or nuisances resulting from the production processes (or consumption of goods and services). Data on environmental expenditure are collected from the European countries through the Joint OECD/Eurostat Questionnaire on Environmental Protection Expenditure and Revenues (EPER). The data covers five economic variables:

- *investments for environmental protection,*
- *pollution treatment investments,*
- *pollution prevention investments,*
- *current expenditure for environmental protection,*
- *subsidies/transfers given for environmental protection activities*

Data on expenditures in environmental protection are based on annually statistical research “Environmental protection expenditures” (INV-OK). The survey covered business entities classified according to the activity in the sectors of the Classification of Activities (KD BiH 2010): B – Mining and quarrying; C – Manufacturing; D – Electricity, gas, steam and air conditioning supply; E – Water supply; sewerage, waste management and remediation activities.

Data on environmental expenditures are collected according to different environmental domains as defined by the Single European Statistical Classification of Environmental Protection Activities (CEPA). CEPA 2000 distinguishes nine different environmental domains: protection of ambient air and climate, wastewater management, waste management, protection and remediation of soil, groundwater and surface water, noise and vibration abatement, protection of biodiversity and landscapes, protection against radiation, research and development and other environmental protection activities.

Investment expenditure refers to financial or material costs, which aim at creating new permanent resources or improving (reconstruction, extension, restoration, adaptation or modernization) the existing objects of permanent property. It also means costs of so called first investment equipment. Presented division of investment costs is developed according to the rules of national accounting system.

Текући трошкови за заштиту животне средине укључују трошкове рада и одржавања активности (технологија, процес, опрема). Текући трошкови су спречавање, смањење или уклањање загађења и других губитака у животној средини узрокованих текућим активностима субјекта. Укључују интерне трошкове (укључујући трошкове рада и одржавања постројења за заштиту животне средине, као и накнаде за заштиту животне средине), трошкове услуга које пружају вањски субјекти, накнаде за третман канализације и сакупљање отпада; трошкови контролних система, праћења, лабораторијских истраживања и управљања.

Дефиниције

Инвестиције на крају производног процеса (*end-of-pipe investments*) подразумевају методе, праксу, технологије, процесе или опрему одређену за скупљање и уклањање загађења (нпр. инвестиције у филтере за прочишћавање ваздуха, уређаји за пречишћавање отпадних вода) након њихова настанка.

Инвестиције у спречавање загађења у току производног процеса (инвестиције у интегрисане “чистије технологије”) подразумевају инвестиције за нове или адаптације постојећих метода, пракса, технологија, процеса или опреме одређене за спречавање или смањење количине загађења насталога на извору, с тим да се смањење утицаја на околиш удружи с испуштањем загађивача и/или дјелатностима загађења (као дио производног процеса зове се “интегрисани”).

Интерни текући трошкови намијењени су за рад опреме на крају производног процеса (*end-of-pipe environmental equipment*: материјала, енергије, одржавање; трошкове радне снаге само оних запослених на заштити животне средине и друге интерне текуће издатке (издатке за општу администрацију за заштиту животне средине). **Искључена је** куповина услуга заштите животне средине од јавног сектора или специјалних произвођача.

Екстерни текући трошкови обухватају плаћања трећим странама за услуге заштите животне средине из јавног сектора или специјалним произвођачима који могу бити јавни или приватни (за екстерне накнаде/куповину за сакупљање отпада или обраду отпадних вода те за остало, нпр. издаци за деконтаминацију тла и подземних вода). Искључене су новчане казне.

Environmental protection current expenditure includes costs of activity operation and maintenance (technology, process, equipment). Current expenditure is to prevent, reduce, dispose or eliminate pollution and other environmental losses caused by current activities of the entity. They include internal costs (including costs of operation and maintenance of environmental protection installations as well as environmental charges), costs of services provided by external entities, charges for sewage treatment and waste collection; costs of control systems, monitoring, laboratory research and management.

Definitions

End-of-pipe investments are investments in methods, practices, technologies, processes and equipment designed to collect and remove pollutants (e.g. techniques or equipment, such as air emissions filters, waste water treatment plants, waste disposal facilities) after their release into the environment.

Investments in integrated “cleaner” technologies are investments in improvement of existing or development of new methods, practices, technologies, processes or equipment designed to prevent or reduce the amount of pollution created at the source, thereby reducing the environmental impacts of releasing pollutants and/or other polluting activities (as a part of the production process – thus the designation “integrated”).

Internal current expenditures are intended for the operation of end-of-pipe environmental equipment – material, energy, maintenance, personnel costs (only for the personnel in charge of environmental protection), and other internal current expenditures (training, informing, general administration for environmental protection). Purchases of environmental protection services from the Public Sector or from specialised producers **are excluded**.

External current expenditures include payments to third parties for environmental protection services, including both the Public Sector and specialised producers, both public and privately owned (e.g. external fees/purchases for waste disposal or waste water treatment, expenditure for soil and ground water decontamination). Excluded are fines and penalties.

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/*Phone*: +387 (33) 911 911 | Телефакс/*Telefax*: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/*E-mail*: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/*Web site*: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица/*Responsible persons*:

Шевала Корајчевић, шеф Одсјека за статистику животне средине, енергије и регионалних статистика
Ševala Korajčević, Head of Environment, Energy and Regional Statistics Department

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредио: Јосип Зовко
Prepared by: Josip Zovko



 Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.